

Srby

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Nepomuk

Nadmořská výška: 418 m n. m.

Počet obyvatel: 172

Adresa URL: www.srby.cz

Okres: Plzeň-jih

GPS souřadnice: 49.518947N, 13.603290E

První pís. zmínka: 1558 (464 let)

PSČ: 335 01

Okolí a příroda Srby

Rackojc skála - lomEneolitické výšinné sídliště s chamskou kulturou, jehož severní a částečně západní prostor byl v 60tých letech částečně prozkoumán. Na upravené plošině skály si lidé postavili chaty. Toto sídliště bylo zároveň osadou a výrobním střediskem. Zemědělci pěstovali především obilniny a dospěli i k pěstování lnu. Svědčí o tom fakt, že v sídlištích této doby nalézáme velké množství přeslenů a tkalcovských závaží. Pracovní nástroje vyráběli lidé z těch nerostů, které se daly snáze opracovávat. Z nástrojů to jsou zejména sekeromlaty, které se od starších výrobků liší pečlivějším opracováním, tvarem a jejich břit je souměrný. Je doloženo široké použití parohu na výrobu šidel, dlátek, kladívek i těžkých mlatů a motyk. Keramika je stále vyráběna v ruce. Změny ve výrobě vedly ke vzniku tzv. patriarchátu, který vystřídal matriarchát. Orba, prováděná dřevěným hákem pomocí páru dobytčat, byla prací namáhavou a připadla fyzicky nejsilnějšímu členu rodiny, totiž muži a to otci.V lokalitě v Srbech bylo nalezeno několik kúlových jamek, příkop, 2 ohniště o průměru 40 cm, 1700 zlomků keramiky, zlomek antropomorfní plastiky, 15 přeslenů, 21 broušené industrie, 25 štípané industrie, 11 otloukačů; 21 brousků, 6 drtidel, zvířecí kosti.V roce 1960 zde proběhl povrchový průzkum se zjišťovací sondou pracovníky blovického muzea K. Škrábka a J. Sýkory. V srpnu téhož roku proběhl záchranný výzkum archeologického ústavu, který vedl Norbert Mašek. Po dokončení výzkumu proběhl komorový odstřel kamene, který lokalitu téměř zlikvidoval.

Velký kámen v polesí ChýlavaV 60tých letech 20. století byl proveden amatérský povrchový průzkum Velkého kamene panem St. Pflegrem a později pracovníky muzea v Blovicích. Odborného průzkumu se této lokalitě nikdy nedostalo. Jedná se pravděpodobně o další z eneolitických výšinných sídlišť chamské kultury.

Mohyly doby bronzovéV polesí Chýlava i Doubrava se nachází několik dosud nezkoumaných mohyl. Vitorazská stezkaVitorazská stezka, která územím naší vsi procházela, nabyla na významu v dobách největší slávy přemyslovského plzeňského hradu. Od něj vedla obchodní stezka směrem na jih při řece Úslavě a dále až k Otavě k dalšímu přemyslovskému hradu Práchni, kde se křižovala se Zlatou stezkou. Neméně důležitá byla tzv. Pražská stezka která se s Vitorazskou křižovala u Vrčeně. A právě po této cestě se v 10. stol. vracel sv. Vojtěch z Říma. S ním se v našem kraji, stejně jako v dalších místech, kudy procházel, pojí řada pověstí.

Kamenolomy, cesty, rybníky, zaniklé vesnice a aleje na katastru obceNa stavbu nepomuckého kláštera, hradu Zelená Hora, vesnických stavení a statků bylo zapotřebí velké množství kvalitního stavebního kamene. K těžbě kamene sloužilo množství kamenolomů, které jsou dodnes snadno patrné v lesích. V Chýlavě se nachází také řada cest, o kterých se dá uvažovat jako o středověkých.Spojovaly dvě sousední

panství, hradištské a zelenohorské. Zároveň vedly od jednotlivých vesnic k dalším. A právě v Chýlavě je několik vesnic, kolem kterých cesty a aleje vedly, ale které zanikly ještě za husitských a poděbradských válek (např. Chýlava, Musilov). U starých už nepoužívaných cest lze také najít staré neudržované rybníky. Jeden ze zaniklých rybníků se nacházel také v údolí na toku řeky Úslavy. Jmenoval se Lušťov. Jeho hráze jsou dodnes patrné „u jezu“. Býval tu také mlýnský kámen (zlatorudný, dnes umístěn před budovou Obecního úřadu). Mlýn prý vzalavoda a hráz rybníka protrhla náhlá povodeň v roce 1501. V roce 1560 je uváděn jako pustý.

Chýlavataké tato ves je zmiňována až po polovině 16. stol. při dělení zelenohorského panství, kdy byla celá lesem zarostlá. Zelenohorský urbář z r. 1681 říká: „v prostřed lesa Chejlavy, u cesty, kudy se jde od Blovic ke Klášteru a zase křížem z Měcholup do Žďáru, bejvala za stara ves jménem Chejlava, ale nyní znamení žádného nepozůstává, vše jest velikým stromovým porostlé“. Protneme-li zmíněná místa přímkami, vychází nám poloha vsi na východní svah Bukové hory (651 m), někam do prameniště Chejlavského potoka tekoucího do Úslavy.

Musilovvíška Musilov vznikla asi až v průběhu třicetileté války a zaujala zřejmě pozemky bývalé vsi Chýlavy (viz heslo Chýlava), které byly zčásti odlesněny pro chov plemenných koní a polností Musilova (jméno vsi snad souvisí s nuceným usazením poddaných). Poprvé se o Musilově a jeho obyvatelích dozvídáme ze soupisu poddaných podle víry statku Prádlo z r. 1650.

